

toxine door middel van formaline ongiftig maakte, met behoud van de antigene werking. Dit product noemde hij anatoxine. Verder wordt de uitvlokkingsreactie bij de binding toxine-antitoxine besproken en de waarde van deze titratiemethode voor de sera behandeld. LÖWENSTEIN wijst er op, dat er geen volkomen parallelisme bestaat tusschen antitoxisch en praecipiteerend vermogen der sera. Een aantal andere pogingen de toxinen te ontgiften wordt eveneens besproken en voorts de toepassing van immunisatie van menschen met toxoiden. Dergelijke onderzoekingen zijn niet alleen verricht met tetanus- en diphtherietoxines, doch eveneens met endotoxines van verschillende bacteriën als typhus, cholera, dysenterie en met slangengif. Tot slot wordt de chemische samenstelling der tuberkelbacillen besproken en de samenstelling van het tuberculine, voorts de werking en waardebepaling van deze stof.

A. CHARLOTTE RUYS.

P. F. RICHTER, *Wie soll der Arzt in der Praxis Stoffwechselkrankheiten behandeln?* Uitgever GEORG THIEME, Leipzig, 1928. Prijs: 3.60 mark.

Een geestige Fransche advertentie deelt zijn ruimte in drie kolommen in, de eerste, vol bedrukt, is „pour les médecins, qui ont le temps”, de tweede, half gevuld, is „pour les médecins, qui ont peu de temps”, de derde kolom, slechts de hoofdzaak in enkele regels bevattend, is „pour les médecins, qui n'ont pas de temps du tout”. Hieraan werd ik herinnerd door bovengenoemd boekje. Prof. VON DEN VELDEN en dr. P. WOLFF, die met verschillende medewerkers twee jaar geleden een *Handbuch der Praktischen Therapie* in vier kloeke deelen schreven, geven thans een serie boekjes uit (onder den samenvattenden titel *Therapie in Einzeldarstellungen*), die elk een afgegrensd gebied der therapie betreffen en in kort bestek het belangrijkste bevatten. Het hier aangekondigde boekje, door RICHTER in pittigen trant geschreven, geeft in 80 bladz. de behandeling van suikerziekte, jicht, vetzucht, abnormale magerheid, diabetes insipidus en eenige zeldzame stoornissen als cystinurie, alcaptonurie, verder phosphaturie en oxalurie. Uit de vele dieeten, die voor die ziekten aanbevolen zijn, heeft de schrijver een keuze gedaan, die lof verdient en van rijke ervaring getuigt. Opvallend is zijn raad om insuline in te spuiten $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ uur na het eten van brood en niet er voor, zooals gewoonlijk geschiedt. Hoewel het boekje door hen, die vlug iets willen nazien, in vele gevallen met vrucht zal kunnen worden geraadpleegd, zal toch vaak bij het lezen de behoefte aan een grooter leer- of handboek worden gevoeld.

B. K. BOOM.

H. LUNDBORG, *Rassenkunde des Schwedischen Volkes*. Jena, GUSTAV FISCHER, 1928. 160 bldz. Prijs 16 mark.

Deze belangrijke monographie van den bekenden leider van het staatsinstituut voor rassenbiologie te Uppsala beantwoordt juist en volkomen aan datgene, wat ik voor de anthropologie in eerste instantie noodzakelijk acht. Reeds verscheiden jaren toch heb ik erop aangedrongen, dat allereerst moeten worden geleverd grondige